

Èpica Romànica Medieval**2015/2016**

Codi: 103371

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Jordi Cerdà Subirachs

Correu electrònic: Jordi.Cerda@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits*No s'escau.***Objectius**

L'èpica és un dels gèneres literaris més importants de l'edat mitjana europea. Neix com a manifestació literària i lingüística pròpia de la zona nord de l'actual França a final del segle XI, es desenvolupa amb una extraordinària riquesa qualitativa i quantitativa al llarg del segle XII i XIII, i es perllongarà fins al segle XV. Aquesta assignatura pretén introduir-se en aquest univers heroic i guerrer medieval, fent atenció a la diversitat lingüística i cultural de la romània.

Competències**Estudis de Francès i Català**

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
5. Comunicar de manera clara i en el registre adequat un treball acadèmic.
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
8. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
9. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
10. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
11. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
12. Identificar les idees principals de un texto sobre la materia y realizar un esquema
13. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
14. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i realitzar un esquema
15. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials
16. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
17. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
18. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
19. Organitzar amb eficàcia i rendibilitat la part autònoma de l'aprenentatge
20. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina
21. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
22. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
23. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
24. Ser capaç de realitzar un anàlisi comparatiu i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
25. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

1. ÈPICA

1.1. Característiques generals de la poesia heroica.

La figura de l'heroi.

El problema dels orígens: ideologia i teoria.

Esdeveniment històric i llegenda.

Èpica: gènere universal?

1.2. Els orígens de la poesia heroica europea: la tradició llatina, germànica i anglosaxona.

Hagiografia i èpica romànica medieval: el cas de la *Vida de santa Fe* i la *Vida de sant Alexis*.

Societat feudal i èpica.

1.2. Caracterització formal del poema heroic.

La *laisse* o tirada.

El vers èpic: mètrica i rima.

Estereotips narratius i retòrics.

Oralitat i escriptura. Marques d'oralitat en el cantar de gesta.

1.3. La *Chanson de Roland*.

Tradició manuscrita.

El cicle carolingi.

Història i epopeia.

1.4. El cicle de Guillaume d'Orange.

La *Chançon de Guilelme*.

Altres gestes de l'heroi: *Li Charroi de Nimes*, *La prise d'Orange* i *Li coromenz Loois*.

1.5. La configuració cíclica

Els principals cicles de l'èpica francesa.

Evolució temàtica i formal de l'èpica francesa i europea.

1.6. L'èpica hispànica.

Caracterització general.

El cas de del *Cantar del Mio Cid*.

1.7. Els cantars de gesta en llengua occitana.

Caracterització general.

Roland a Saragossa i el *Ronsasvals*.

1.8. Les croades i el seu ressò èpic.

Les croades a Orient i a Occident.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- Classe magistral amb suport TIC i discussió col·lectiva
- Pràctica d'expressió escrita i oral
- Realització d'exercicis individuals i en grup, tant escrits como orals

- Realització d'activitats autònomes: lectures de fonts primàries i crítiques, redacció i recerca bibliogràfica.
- Sessions pràctiques de correcció i seguiment d'exercicis.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat participativa a la classe i coordinada amb d'altres companys.	30	1,2	4, 5, 15, 19
Tipus: Supervisades			
Dos treballs d'anàlisi històrica i sociocultural de les lectures proposades.	30	1,2	4, 5, 15

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través d'examen, treballs individuals i en grup, comentaris de text i presentacions.

-Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

-Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global aproximat d'entre el 20% i el 40%.

-Mòdul de prova escrita, amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi d'un text èpic aplicant el coneixement del context històric i sociocultural.	Recerca bibliogràfica autònoma	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Dos (mínim) comentaris de textos èpics.	Aproximació bibliogràfica autònoma a la matèria.	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Bibliografia

BÉDIER, Joseph, *Les légendes épiques. Recherches sur la formation des Chansons de geste*, 4 vols. Paris, Champion, 3^a ed.

DUGGAN, J.J., *A guide to Studies on the Chanson de Roland*, London, 1976.

Essor et fortune de la chanson de geste dans l'Europe et l'Orient latin, Modena, 1984.

FLORIO, R. *Waltharius*, Madrid / Bellaterra, 2002.

FRAPPIER, J., *Les Chansons de geste du cycle de Guillaume*, Paris, 1955 y 1965.

GRISWARD, Joël H., *Archéologie de l'épopée médiévale*, Paris, Payot, 1981.

JONIN, P., *Pages épiques du Moyen Age français. Le Cycle du Roi*, Paris, SEDES, 1965.

KRAUSS, H., *Èpica feudale e pubblico borghese. Per la storia di Carlomagno in Italia*, Padova, 1980.

LAFONT, R., *La Geste de Roland*, Paris, 1991.

LEJEUNE, Rita, «Le problème de l'épopée occitane», *Cahiers de Saint Michel de Cuxa*, III (1972), págs. 147-179.

Lesépopées romanes, GRLMA, Heidelberg, C. Winter, 1985, vol. VIII, t.2.

LIMENTANI, A., e INFURNA, *L'epica*, Bologna, Il Mulino, 1986.

MENÉNDEZ PIDAL, Ramón, *La "Chanson de Roland" y el neotradicionalismo*, Madrid, Espasa-Calpe, 1959.

PAQUETTE, J-M., "Définition du genre" dins *L'Epopée, Typologies des Sources de Moyen Âge Occidental*, 49, Brepols, 1988.

REAL, E., *Èpica medieval francesa*, Madrid, 2002.

RIQUER, Martín de, *Los cantares de gesta franceses*, Madrid, 2009.

RIQUER, Martín de, «El caso particular de Cataluña», *Le Roman jusqu'a la fin du XIIIe siècle*, GRLMA, vol.IV, t.1, Heidelberg, C. Winter, 1978, págs. 665-666.

RONCAGLIA, Aurelio, "La letteratura franco-veneta", *Storia della letteratura italiana*, dir. de E. Cecchi y N. Sapegno, t. 1, Milano, 1965, págs. 224 y ss.

RYCHNER, J., *La chanson de geste. Essai sur l'art épique des jongleurs*, Ginebra, Droz, 1955.

VALLCORBA, J., *Lectura de la Chanson de Roland*, Barcelona, 2010.